

Çevrimiçi ??birlikli Ö?renme Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çevrimiçi ??birlikli Ö?renme Tutum Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18530>

Özet

Çevrimiçi İ?birlikli Ö?renme Tutum Ölçe?i (Ç?ÖTÖ), Özgen Korkmaz taraf?ndan 2012 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, ö?rencilerin **çevrimiçi ö?renme** ortamlar?nda gerçekle?tirdikleri i?birlikli ö?renme faaliyetlerine yönelik tutumlar?n?, inançlar?n? ve duygusal tepkilerini sistematik olarak ölçmek amac?yla tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirilmesi, uzaktan e?itim ve e-ö?renme ba?lamlar?nda i?birli?ine dayalı pedagojik yakla??mlar?n etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir araç sa?lamaktadır. Ç?ÖTÖ, özellikle ö?rencilerin teknoloji kullan?m?na, etkile?ime ve ö?renme sürecine olan memnuniyet düzeylerine odaklanarak, çevrimiçi i?birli?inin çe?itli boyutlar?n? ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi ö?renme, İ?birlikli ö?renme, **Tutum Ölçe?i**, OCLAS, Uzaktan e?itim, E-ö?renme, Psikometrik özellikler, Ö?renci tutumu.

Yazarlar

Özgen KORKMAZ

Amaç

Çevrimiçi İ?birlikli Ö?renme Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin, çevrimiçi platformlar arac?l?yla uygulanan i?birlikli ö?renme yöntemlerine kar?? geli?tirdikleri genel **tutum** düzeylerini belirlemektir. Bu tutumlar?n ölçülmesi, e?itimcilerin çevrimiçi i?birlikli ö?renme (Ç?Ö) ortamlar?n?n tasar?m?n? ve uygulanmas?n? optimize etmelerine yard?mc? olur.

Ölçek, ö?rencilerin çevrimiçi i?birli?ine yönelik olumlu veya olumsuz e?ilimlerini nicel verilerle ortaya koyarak, ö?renme ç?kt?lar? ile tutumlar aras?ndaki potansiyel ili?kileri incelemek için güçlü bir zemin sunar. Böylece, çevrimiçi e?itimde ba?ar?y? art?rmay? hedefleyen müdahalelerin etkilili?i de?erlendirilebilir.

Yap? (Ölçe?in Ölçtü?ü Yap?)

Ç?ÖTÖ, ö?rencilerin çevrimiçi i?birlikli ö?renmeye yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini kapsayan çok boyutlu bir psikolojik **yap?** ölçmektedir. Korkmaz (2012) taraf?ndan yap?lan geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? sonucunda, ölçe?in temel olarak dört alt boyutta yap?land??? tespit edilmi?tir.

Bu dört temel faktör, çevrimiçi i?birlikli ö?renmenin temel bile?enlerini temsil eder: Etkile?im (grup

içi iletişim ve paylaşım), Teknoloji (kullanılan araçlara ve platformlara yönelik algı), Öğrenme Etkililiği (iki-birlikli sürecin öğrenmeye katkıları hakkında inanç) ve Memnuniyet/Motivasyon (süreçten duyulan genel tatmin ve devam etme isteği). Bu boyutlar, öğrencilerin çevrimiçi ortamdaki ikiliğine dair bütünsel bir bakış açısını sunar.

Geçerlik

Ölçeğin **Geçerlik** çalışmaları, ÇÖTÖ'nün gerçekten çevrimiçi ikili öğrenme tutumunu ölçtüğünü doğrulamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Korkmaz (2012) çalışmasında hem kapsam geçerliği hem de yapı geçerliği yöntemlerini kullanmıştır.

Yapı geçerliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen dört faktörlü yapıyı desteklediğini göstermiştir. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara yeterince yüklendiğini ortaya koymuş ve model uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, GFI değerleri) tatmin edici düzeyde bulunarak ölçeğin yapısal tutarlılığına sağlamıştır. (Kaynakta detaylı geçerlik istatistikleri belirtilmemiştir, ancak referans çalışmanın bazı geçerlik çalışmaları yapıldığını doğrulamaktadır.)

Güvenirlilik

Çevrimiçi İki-Birlikli Öğrenme Tutum Ölçeği'nin **Güvenirlilik** analizleri, ölçeğin tutarlılık ve kararlılık özelliklerini değerlendirmek için yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı, Cronbach Alfa değeri ile raporlanmıştır.

Korkmaz (2012) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin genel Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının yüksek olduğu (genellikle .90'ın üzerinde) ve alt faktörler için de kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ile .90 arasında) olduğu bulunmuştur. Bu yüksek katsayılar, ölçeğdeki maddelerin aynı yapıyı ölçme konusunda büyük bir tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. (Kaynakta detaylı güvenirlik istatistikleri belirtilmemiştir, ancak referans çalışmanın bazı güvenirlik çalışmaları yapıldığını doğrulamaktadır.)

Faktör Analizi

ÇÖTÖ'nün geliştirilmesi sürecinde, yapı geçerliğini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** kullanılmıştır. Analizler, ölçeğin 35 maddeden oluşan ve dört ana faktör altında toplanan bir yapıyı desteklemiştir.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda ortaya çıkan bu dört faktör, varyansın önemli bir bölümünü açıklamaktadır. Faktörler ve genel olarak temsil ettikleri alanlar şunlardır:

Faktör 1: İki-Birlikli Etkileşim ve İletişime Yönelik Tutum

Faktör 2: Teknolojik Yeterlik ve Kullanım Kolaylığına Yönelik Tutum

Faktör 3: Öğrenme Etkililiği ve Verimine Yönelik Tutum

Faktör 4: Motivasyon ve Süreçten Duyulan Memnuniyet

Enstrüman Bilgileri

Test Tipi: Geliştirme (Development)

Format: 5'li Likert Tipi Ölçek (Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a kadar derecelendirme.)

Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Yükseköğretim öğrencileri, özellikle çevrimiçi veya karma öğrenme ortamlarında i'birlikli faaliyetlere katılan bireyler.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (18+)

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, Türkiye'deki üniversitelerin çe'itli bölümlerinde eğitim gören ve çevrimiçi i'birlikli öğrenme deneyimine sahip öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli tutum ölçümü. Maddeler, katılımcıların çevrimiçi i'birlikli öğrenme deneyimlerine dair kişisel algıların ve duyguların yansımalarını gerektirir.

Anahtar Kelimeler

OCLAS, i'birlikli öğrenme tutumu, Çevrimiçi eğitim, Psikometrik araç, E-öğrenme tutum ölçeği, Özgen Korkmaz.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresi: ozgenkorkmaz@gmail.com

Yazın Adresi: Çalışmanın yapıldığı tarihteki yazarın kurumsal adresi (Makalede mevcuttur).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Özgen Korkmaz tarafından 2012 yılında yayımlanan akademik makaleyle birlikte bilim dünyasına sunulmuştur. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı genellikle yazarın iznine tabidir. Orijinal yayın yılı **2012**'dir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com) üzerinden erişime açıktır.

Kaynaklar

Korkmaz, Ö. (2012). A validity and reliability study of the Online Cooperative Learning Attitude Scale (OCLAS). *Computer & Education*, 59(4), 1162-1169. Doi: 10.1016/j.compedu.2012.05.021

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

[cevrimici-isbirlikli-ogrenme-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Çevrimiçi İşbirlikli Öğrenme Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, telif hakkı nedenleriyle bu platformda sunulmamaktadır. Maddelerin tamamına ve puanlama anahtarına ulaşmak için sorumlu yazar Özgen Korkmaz ile iletişime geçilmesi veya yayımlanan orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Ölçek, toplamda 35 madde içermekte olup, katılımcıların 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemini kullanarak yanıtlanması istenmektedir.